



Welkom bij het webinar

**“Hybride leeromgevingen, aansluiten op
leer- en werkbehoefte van
studenten en werkveld in het mbo”**

We starten om 12.00 uur



**SPECIAL INTEREST GROUP
Onderwijslogistiek**

Onderwijslogistiek helpt om studenten in zo kort mogelijke leertrajecten op hoog niveau op te leiden en daarbij docenten, locaties en leermiddelen optimaal in te zetten.



SPECIAL INTEREST GROUP
Onderwijslogistiek

Onderwijslogistiek helpt om studenten in zo kort mogelijke leertrajecten op hoog niveau op te leiden en daarbij docenten, locaties en leermiddelen optimaal in te zetten.

Welkom en programma

- 12:00-12:05 Welkom + Terugblik 1^e webinar**
Marcel Penners, HAN, SIG Onderwijslogistiek
- 12:05-12:45 Hybride leeromgevingen, aansluiten op leer- en werkbehoefte van studenten en werkveld in het mbo”**
Jantje Timmerman en Kathinka van Doesum, mboRijnland
- 12.45-12:55 Vragen**
- 12:55–13.00 Afsluiting en vooruitblik naar het 3^e webinar**

SURF



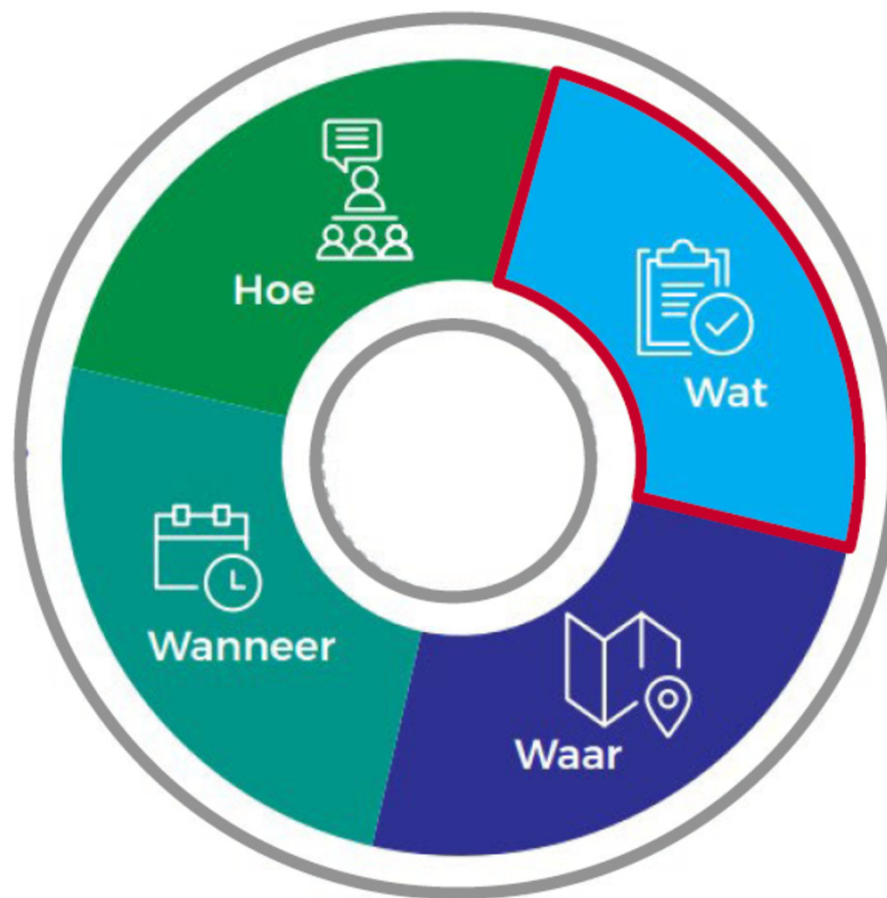
Webinarreeks Flexibilisering, weten we al wat studenten willen?

Thema's

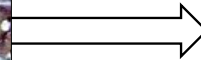
- Studentbehoefte
- Hybride Leeromgevingen
- Responsieve docent
- Flexibel Curriculum
- Blended Leren
- Leven Lang Ontwikkelen
- Toetsen
- Wendbaar Organiseren

SURF

Webinar 1 van Keuzevrijheid naar Keuzewijsheid



Webinar 1 van Keuzevrijheid naar Keuzewijsheid



Webinar 1 van Keuzevrijheid naar Keuzewijsheid



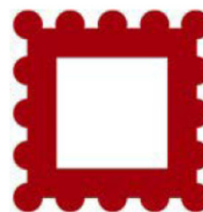
Autonomie



Competentie



Verbondenheid



Kaderen



Exploreren



Expliciteren



Accepteren



Zelfreguleren

Terug lezen en kijken via onderstaande link:

<https://communities.surf.nl/onderwijslogistiek/artikel/terugblik-van-het-webinar-van-keuzevrijheid-naar-keuzewijsheid-studenten>

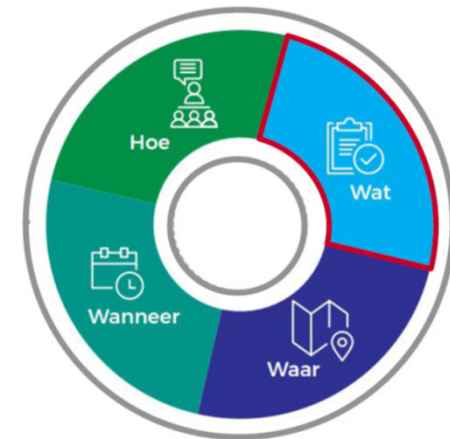
SURF



Introductie Webinar

Hybride leeromgevingen, aansluiten op leer- en werkbehoefte van studenten en werkveld in het mbo”

Kathinka van Doesum (practoraat Research Lab, mboRijnland)
Jantje Timmerman (practoraat Leven Lang Flex, mboRijnland)



Webinar

Aansluiten op leer- en werkbehoefte van studenten en werkveld in het mbo

“Ik ben helemaal geen fan van alles in een klaslokaaltje opgeschoteld krijgen”

Practoraat Research Lab & practoraat Leven Lang Flex mboRijnland

Kathinka van Doesum & Jantje Timmerman





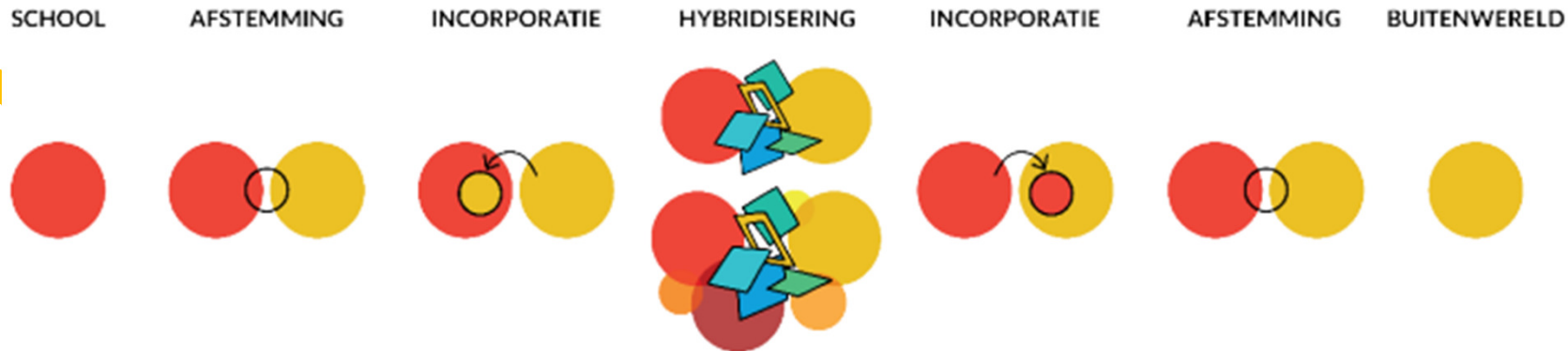
In dit webinar :

De meerwaarde van
hybride
leeromgevingen

De verschillende
belangen en
perspectieven

Aanknopingspunten

Typeringen leeromgevingen



Leeromgevingen kunnen meer of minder integratief zijn. De volgende types van leeromgevingen zijn te onderscheiden:

Leeromgevingen gebaseerd op:

1. Afstemming (weinig integratief)
2. Incorporatie (meer integratief)
3. Hybridisering (volledig integratief)

(Bouw et al., 2019)



Driejarig onderzoek ontwerpers/docenten – studenten- werkveld



Focus groep gesprekken en semi-gestructureerde interviews



Ontwerpers en docenten: 6 focusgroepen (één per sector)



Werkveld: 14 gesprekken met 8 werkveldpartners (19 betrokkenen (praktijkopleiders, coördinatoren, managers)



Studenten: 26 gesprekken met studenten (ca. 60 studenten van niveau 1, 2, 3, en 4)

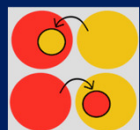
Economie

15 leeromgevingen in kaart gebracht
3 leeromgevingen in ontwerpfase

12 leeromgevingen in uitvoering
(BOL)

5x incorporatie
werk naar school

7x
hybridisering



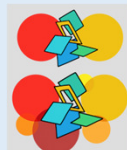
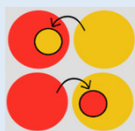
12 opleidingen
661 studenten
30+ werkveldpartners

Techniek & ICT

3 leeromgevingen in kaart gebracht
(BOL)

incorporatie
1x school naar werk
1x werk naar school

1x
hybridisering



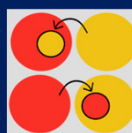
4 opleidingen
231 studenten
18 werkveldpartners

Middelbaar Laboratoriumonderwijs

3 leeromgevingen in kaart gebracht
(BOL)

2x incorporatie
werk naar school

1x
hybridisering



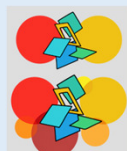
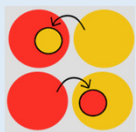
4 opleidingen
105 studenten
4 werkveldpartners

Gezondheidszorg & Welzijn

6 leeromgevingen in kaart gebracht
(2 BOL, 4 BBL)

2x incorporatie
werk naar school

4x
hybridisering



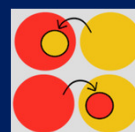
5 opleidingen
151 studenten
14 werkveldpartners

Dienstverlening

8 leeromgevingen in kaart gebracht
(6 BOL, 1 BBL, 1 BOL/BBL)

incorporatie
3x werk naar school
1x school naar werk

4x
hybridisering



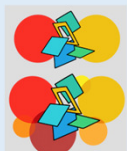
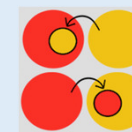
7 opleidingen
230 studenten
14 werkveldpartners

Start-Up

10 leeromgevingen in kaart gebracht
(9 BOL, 1 BOL/BBL)

5x incorporatie
school naar werk

5x
hybridisering



2 opleidingen
144 studenten
26 werkveldpartners

mboRijnland 45 leeromgevingen in kaart gebracht



33 opleidingen
1417 studenten
106 werkveldpartners

Start samenwerking	Aantal
2016/2017	2
2017/2018	1
2018/2019	5
2019/2020	12
2020/2021	22
2021/2022	3

Perspectief ontwerpers/docenten

Tabel 8

Cross-case analyse bevorderende en belemmerende factoren

Ontwerpkenmerk	Bevorderend	Belemmerend
Inhoudelijk	<ul style="list-style-type: none"> - Duidelijke afspraken over takenrollen in samenspraak - Meegaan in vraagstukken die bedrijven hebben en die passend 	<ul style="list-style-type: none"> - Te veel vasthouden aan kwalificatiedossier; is ook slecht voor de creativiteit - Voor een bedrijf is win-win niet

Be
be
ve
or
(T

Ontwerpkenmerk	Bevorderend	Belemmerend
Temporeel	<ul style="list-style-type: none"> - Flexibiliteit van bedrijf t.a.v. versnellen en vertragen - Just in time theorie op werkvloer (i.p.v. aparte theorielessen) - Docent die hele dag beschikbaar is om op bedrijfslocatie te zijn - Hele dagen ervoor plannen - Het loslaten van tijd, laat iets zolang duren als dat nodig is 	<ul style="list-style-type: none"> - Roosters die vastliggen: flexibiliteit ontbreekt - Uitvoering en begeleiding kost veel tijd - Te veel reistijd voor een student naar werkveldpartner - Niet goed afgestemd met werkveld wat tijdsinvestering is - Te weinig oog voor continuïteit

in de ontwerpopdracht

	<ul style="list-style-type: none"> - Intake: student bij bedrijf (match) - Elkaar als collega's zien - Multidisciplinaire samenwerken 	<ul style="list-style-type: none"> - kunnen schakelen - veel van mbo-ers, zijn gewend om met hbo-ers te werken - Rol van docent is onduidelijk. Wat wordt er gevraagd? Wat betekent dit voor docenten? - Verantwoordelijkheden die niet goed afgestemd zijn
Instrumenteel	<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerkingsovereenkomsten - Projectplan als leidraad 	<ul style="list-style-type: none"> - Verplichte leermiddelen voor praktijk die niet aansluiten - Mogelijkheden m.b.t. e-learning - Rigide regels van school m.b.t. bestellen benodigdheden - Systemen die vastliggen
Ruimtelijk	<ul style="list-style-type: none"> - Werkveldpartners in de buurt van de school 	

Perspectief studenten en werkveld

“Dat om vroegtijdig in
contact te komen met de
nieuwe vakkrachten”

Gemotiveerde leerlingen aandacht
geven
&
Maatschappelijke opdracht

Werkveld: aanleiding en doel samenwerking

Liefde voor vak bijbrengen
Studenten bewust laten worden wat
het vak inhoudt
Potentiële stagiaires/werknemers
Bijscholen medewerkers op een
toekomstbestendige manier

“Een sessie waarbij studenten gingen presenteren, waarbij niveau tegenviel, en normaal ben ik van positieve feedback, maar ik wist niet wat ik had kunnen verwachten “

Verwachtingen: tav doelgroep studenten, tav rollen docenten en werkbegeleiders

Werkveld: beelden hybride en verwachtingen

Meedraaien op de werkvloer (breed context leren kennen),
Leren in en door het werk (just in time, met elkaar)

Werkveld: aansluiten school werkveld – rolverdeling

“zoals we volgende week natuurlijk naar het distributiecentrum gaan. Op dinsdag maandag gaan ze op school behandelen, een stukje inkoop”

Theorie en praktijk aan elkaar koppelen vraagt om continue afstemming school/werkveld

“ Ik heb nu aangegeven voordat ze bij ons bij mij kwamen, hebben ze eerst 4 of 5 weken voorbereiding lessen [op school] gehad op dingen die ik vond dat ze moesten beheersen”

Niet altijd vooraf afgestemd, werkveld begeleiding in het werk, school schakelrol in koppeling theorie werk, begeleiding werknemersvaardigheden

Werkveld: leermomenten- resultaten

“Doe even ‘dit’, ja, wat is dan ‘dit’? Weet je wel, definieer ‘dit’.
‘Pak even zo’, dat is geen uitleg. En daar komen ze dus achter als iemand dan gewoon na 10 minuten nog steeds zo naast je staat.”

Verrijking
Gedrag en motivatie studenten
Leercultuur in organisatie
Iets aanleren vs
werkbegeleiding

Beter beeld van beroep
Meer zelfstandigheid
Meer motivatie
Samen opleiden

“Voor hen is het wel leerzaam om in een vroeg traject erachter te komen ... dat het misschien niet iets voor hun is.”

Werkveld: bevorderend-belemmerend- toekomst

Belemmerend:
rollen

Verwachtingen van
studentgedrag of niveau
Teveel benaderd als
stage/bbl

“De omgeving, dus niet op
school zijn. Dit is toch
minder vrijblijvend dan
school. Dat werkt
motiverend voor de vorm,
voor een student.”

Bevorderend:

Keuze voor beroep of
sector andere omgeving
meteen feedback

“We gaan eerst de
basis doen, hè? Dat is
voor ons ook het
makkelijkste en dan
aan de hand daarvan
gaan we kijken wat
verder haalbaar is”

Toekomst:
Uitbreiden trajecten
Verbeteren trajecten
Nadenken over welke
studenten op welke
momenten

Studenten: doe – leer – begeleiding

“Wij zoeken uit voor het bedrijf wat de klanten vinden van het bedrijf en wat er beter kan. “

Doe-incorporatie:
vooral gericht op helpen bedrijf (Economie)
Beter leren door direct te doen

Doe-hybride:
meedraaien in het bedrijf (taakgericht)

“in de gaten houden of het buffet niet leeg raakt“

“Ik leer eigenlijk hoe je met mensen omgaat, om samen te werken, dat leer ik ook”

Leer:
niveau 1/2
vs
niveau 3/4

Begeleiding:
wisselend beeld

“Ze [docent] staan niet naast je, als jij iets aan het doen bent ... maar je hebt wel elke dag een gesprekje met ze als ze hier zijn”.

“...dat vind ik vooral het belangrijkste leerpunt dat je ook ziet hoe het in andere bedrijven werkt”

Studenten: zinvol – verschil – koppeling theorie praktijk

Zinvol: ervaring opdoen blijft beter hangen nuttige bijdrage beter dan in een klaslokaal zitten beter leren door direct te doen

“Dit is leuker, want dan leer je dat als je dan klaar bent met school en moet gaan werken dan weet je beter wat je moet doen”

“Op school leer je de basis, en hier is het gewoon werk. Je leert wel veel meer.”

“De eigen input die je hier hebt op de opleiding. We mogen heel veel zelf inbrengen.”

Verskil: het is echt, serieuzer, meer vrijheid.

Horeca: verschil in context

Theorie & praktijk: studenten ervaren dit als koppeling school & werk. Wisselend beeld

Studenten: meer op deze wijze – veranderen

“Het is wel leuk, want je leert zeg maar meer, aan de andere kant zeg maar er staat wel wat meer druk op je ofzo. En, dat maakt het wel moeilijk om af en toe dingen op te slaan.”

Variatie in contexten/bedrijven.

Entree/Dienstverlening voelt soms als 'gratis' werk.

Conclusie / overwegingen

Ontwerp

Opleidingen wendbaar?
'Open' ontwerpen?
Uitvoeringsvarianten
hetzelfde? Hetzelfde toetsen?
Ontwerpen/ontwikkelen mét of
voor het werkveld?

Student

Zinvol
Andere beleving onderwijs

Werkveld

Bedrijf ook lerend
Leren van/met studenten
Maatschappelijke opgave
Leven lang ontwikkelen

Over werkveldcontext
(sectoren) en over niveau
opleidingen (1-4) heen:
weinig verschillende
opvattingen

Verskil typering
leeromgeving: incorporatie -
bedrijf helpen
hybridisering - meedraaien
(meer als collega)

Conclusie / overwegingen



Alignment is belangrijk



Verwachting werkveld

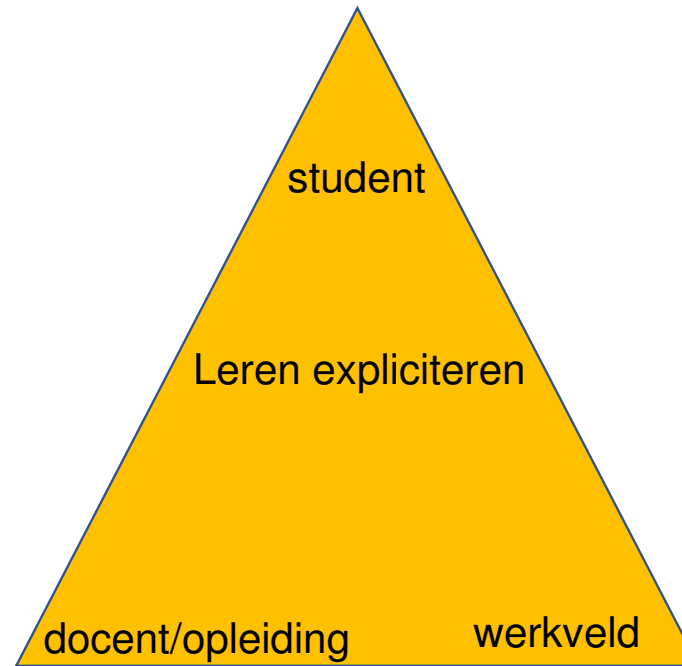


Doelen hybride leeromgevingen anders dan stage



Dunne lijn tussen beleving student van leren in een hybride leeromgeving en 'gratis' werken?

Aanbevelingen



Literatuurverwijzingen en bronnen

- Scan hybride leeromgevingen: <https://web.mborijnland.nl/researchlab/>
- Timmerman, J., Van Doesum, K., & Zitter, I. (2022). Het instellingsbreed ontwerpen van hybride leeromgevingen in het middelbaar beroepsonderwijs. Een meervoudige case study. *Pedagogische Studiën*, 99(4), 361-378.
- Van Doesum, K., Timmerman, J. & Zitter, I. (2022). Hybride leeromgevingen. Integratie van onderwijs en beroepspraktijk. *Tijdschrift voor Ontwikkeling in Organisaties*, 12(2), 66-72.
- Bouw, E., Zitter, I., & de Bruijn, E. (2019). Characteristics of learning environments at the boundary between school and work—A literature review. *Educational Research Review*, 26(1), 1-15.
- Bouw, E., Zitter, I., & de Bruijn, E. (2021). Designable elements of integrative learning environments at the boundary of school and work: a multiple case study. *Learning Environments Research*, 24(3), 487–517.
- Bouw, E., Zitter, I., & de Bruijn, E. (2021). Multilevel design considerations for vocational curricula at the boundary of school and work. *Journal of Curriculum Studies*, 53(6), 765–783.

Vragen



SPECIAL INTEREST GROUP
Onderwijslogistiek

Onderwijslogistiek helpt om studenten in zo kort mogelijke leertrajecten op hoog niveau op te leiden en daarbij docenten, locaties en leermiddelen optimaal in te zetten.

SURF



Webinar 3 **Student vraagt, docent volgt?”**

- Kunnen docenten zelf bepalen hoe responsief gedrag eruitziet?
- Welke uitdagingen brengt het functioneren in een flexibele onderwijsomgeving met zich mee?
- Hoe verhoudt flexibel onderwijs zich tot de autonomie van de docent?
- Welke ondersteuningsbehoeften hebben docenten als de onderwijsomgeving flexibeler wordt?

Datum: Woensdag 5 juli

Tijd: 12.00 – 13.00 uur

Sprekers: Herma Jonker (Windesheim), Anneke Smits (Windesheim),
Mart Gijsen (zelfstandig onderwijskundige)

SURF